

frem med sin Mening, men saa kom det forløsende Ord fra en anset Skolebestyrer her i Kjøbenhavn, som selv er filologisk Kandidat, og han udtalte: Det kan ikke nytte at slaae af paa et enkelt Sag, thi ellers voger det dog ud igjen, og han havde Mod nok til at pege paa Græsk og sige: Her kunne vi tage bort. Han vilde ogsaa helst have Latin bort, men han frygtede for, at det ikke lod sig gjøre i en nær Fremtid. Han vilde imidlertid have det betydeligt indskrænket, og han underkastede de latinste Forfattere, som læses i Skolerne som Skolefag, en saa streng Kritik, at den Kritik, som det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) underkastede dem, da den høitærede Ministers Lovforslag var til 1ste Behandling her, neppe var strengere. Vi maa huske paa, at vi jo for Dieblisset leve i en reaktionær Periode. Dette gjælder paa næsten alle Omraader, og at reformere de lærde Skoler i et saadant Dieblis har sine store Farer. Derfor maa vi hellere vente. Naar man læser de Skrivelser, som fra forskjellige Stolemand ere indsendte til Ministeriet, saa faar man ogsaa gennem den megen Uenighed det Indtryk, at man er betænkelig ved at se den høitærede Minister fremkomme med et Lovforslag om en Reform af de lærde Skoler nu, idet man mener, at dette hellere maatte vente. Ikke desto mindre er et saadant Lovforslag jo blevet fremsat. (Udfrydelse.) Ja, det har Udvalget ganske vist henlagt, men Udvalget har optaget Noget, som efter min Mening snarere gaar i den samme Retning end i den modsatte Retning. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Brandes) talte ogsaa om Opinionen og indrømmede, at der endnu ikke var nogen offentlig Mening med Hensyn til en Reform af de lærde Skoler; men i saa Tilfælde er dette jo en Grund mere til at vente. Det kan være meget godt, at vi her forhandle Sagen, at vi her høre de forskjellige Meninger blive udtalte, og at alle Meninger brydes; thi dette kan maaske give mere Liv i Drøftelsen ude omkring, saa at den Opinion, som vi vente paa, kan komme, men i et saa reaktionært Dieblis som det, vi nu ere i, er det farligt at give sig til at reformere. Naar vi nu staa i en saa reaktionær Tid, saa maaler jeg det ved at sammenligne det, man nu vil gjøre, med det, man gjorde i 1871. Dengang var Kampen, som bekendt, meget stærk mellem dette Things mere frivillige Side paa den ene Side — som dengang ikke alene bestod af de forskjellige Venstregrupper, men ogsaa af et Mellemparti, som nu ikke er til — og paa den anden Side Ministeren og et Høire, som i denne Sag, tror jeg nok, var i Mindretal. Af de Medlemmer, som særlig dengang stode paa høire Side, ere nu de vigtigste, de mest fremtrædende, forfunden, undtagen det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Brig), som nu havde Ordet.

Nu har imidlertid Liberne skiftet saa meget, at han i denne Sag er kommen til at staa sammen med Mænd, som neppe havde staaet sammen med ham, men imod ham, hvis vi streve 1871 istedetfor 1882. Jeg indrømmer, at Hovedhensynet, man skal tage ved en Skolereform, er Hensynet til de „ulykkelige Drengene“, som der blev sagt; men hvad er det, som er den Skoles Opgave, som her er Tale om? Det er at bibringe høiere Almindelighed, at stille dem, der gennemgaa denne Skole, saaledes i Livet, at de kunne være Bærere for den aandelige Udvikling. Alle skulle have Skoleundervisning, Dannelse, men Nøgles Gjerning ligger mere i Haandens Verden, i det mere praktiske Liv, Andres ligger mere paa Landens Omraade. Det er den lærde Skoles Opgave at uddanne Mænd, ikke alene til Enbedsmænd, men ogsaa til at være Bærere for den høiere Almindelighed; det er Skolens Opgave at stille dem saaledes i Livet, at de kunne finde sig tilrette, i hvilken Stilling de end komme, og kunne komme til at udføre deres Kald og gjøre der den størst mulige Nytte. Naar vi imidlertid se paa den Dannelse, der nu bydes i den lærde Skole og spørge om den er tidssvarende, saa er jeg overbevist om, at man i den senere Tid vil sige, at den lærde Skole er bygget paa et aldeles forældet Grundlag med en Mængde Dannelsesstof, som for sin Tid har haft stor Betydning — jeg tænker nærmest paa det klassiske Grundlag, Græsk og Latin — men som nu af den almindelige Bevidsthed og efter min Mening med Rette bør henvises til Univeritetet. Det er ikke min Mening paa nogen Maade at optræde fjendtligt derimod; det er kun mit Onske, at det skal faae sin rette Plads, hvor det efter Tidens Udvikling hører hjemme, og naar vi paa den Maade faae gjort lyst og hugget ud, saa kunne vi optage nyt Dannelsesstof, og i den Henseende er der et Punkt, hvor jeg maaske snarest vilde kunne blive enig med det ærede Medlem fra Langeland (Brandes). Jeg tror nemlig, at de yngre Sprog, naturligvis tilstrækkelig sigtede med Hensyn til Skolen, ville kunne gjøre stor Nytte, og at der bør gives dem langt større Plads i Skolen, end de nu have. I eet Punkt nærmer jeg mig ogsaa til den høitærede Undervisningsminister; jeg er nemlig ikke saa bange for at give Fransk en mere fremragende Plads. Fransk har i vore Dage noget Bindende, som Latin for nogle Hundrede Aar siden. Det er det Dannelsesprog, der fremfor noget Andet kan siges at være universelt, og naar en Videnskabsmand eller i det Hele taget en Mand, der vil virke udenfor sit Fædrelands Grændser, vil meddele Andre sine Tanker, saa er Fransk det Sprog, han maa betjene sig af. Det er derfor et Spørgsmaal, om man, naar man kommer længere hen i Skoleformen, vil stille sig saa behjærende ligeoverfor Fransk, som man er tilbøielig til at gjøre i dette Dieblis.